

II

(Съобщения)

СЪОБЩЕНИЯ НА ИНСТИТУЦИИТЕ, ОРГАНИТЕ, СЛУЖБИТЕ И АГЕНЦИИТЕ НА
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Съобщение на Комисията относно прилагането от 1 август 2013 г. на правилата за държавните
помощи към мерките за подкрепа на банки в контекста на финансовата криза („Съобщение
относно банковия сектор“)

(текст от значение за ЕИП)

(2013/C 216/01)

1. ВЪВЕДЕНИЕ

1. От началото на финансовата криза Комисията прие шест съобщения (наричани по-нататък „съобщенията относно кризата“) ⁽¹⁾. С тях бяха предоставени подробни насоки относно критериите за съвместимост на държавните помощи с вътрешния пазар, в съответствие с член 107, параграф 3, буква б) от Договора за функционирането на Европейския съюз, за финансовия сектор по време на финансовата криза.
2. Съобщенията относно кризата осигуряват цялостна рамка за координирани действия в подкрепа на финансовия сектор, така че да се гарантира финансовата стабилност, като същевременно се сведат до минимум нарушенията на конкуренцията между банките и между държавите-членки в единния пазар. В тях се определят условията за достъп до държавна помощ и изискванията, които трябва да бъдат спазени, за да бъде определена такава помощ за съвместима с вътрешния пазар с оглед на принципите за държавната помощ, предвидени в Договора. Чрез съобщенията относно кризата правилата за държавната помощ, уреждащи публичната подкрепа за финансовия сектор, при необходимост бяха редовно актуализирани, за да бъдат адаптирани към развитието на кризата. Поради последните развития се налага ново актуализиране на тези съобщения.

Правно основание

3. Съобщенията относно кризата, както и всички индивидуални решения по мерки и схеми за помощ, попадащи в приложното поле на тези съобщения, бяха приети на основание на член 107, параграф 3, буква б) от Договора, в който по изключение се разрешават помощи за преодоляването на сериозни затруднения в икономиката на държава-членка.
4. От началото на кризата бяха предприети значителни действия за преодоляване на трудностите във финансовия сектор. Развитието на кризата наложи да се адаптират някои от разпоредбите на нормативната уредба на държавните помощи, отнасяща се до оздравяването и реструктурирането на

⁽¹⁾ Съобщение относно прилагането на правилата за държавна помощ към мерки, взети във връзка с финансовите институции в контекста на настоящата световна финансова криза („Съобщението относно банковия сектор от 2008 г.“) (ОВ С 270, 25.10.2008 г., стр. 8); Съобщение на Комисията относно рекапитализацията на финансовите институции в условията на настоящата финансова криза: ограничаване на помощта до необходимите минимални равнища и предпазни мерки срещу излишното нарушаване на конкуренцията („Съобщението относно рекапитализацията“) (ОВ С 10, 15.1.2009 г., стр. 2); Съобщение на Комисията относно обработването на обезценените активи в банковия сектор на Общността („Съобщението относно обезценените активи“) (ОВ С 72, 26.3.2009 г., стр. 1); Съобщение относно връщане на жизнеспособността и оценка на мерките за реструктуриране във финансовия сектор според правилата за държавна помощ в настоящата криза („Съобщението относно реструктурирането“) (ОВ С 195, 19.8.2009 г., стр. 9); Съобщение на Комисията относно прилагането от 1 януари 2011 г. на правилата за държавни помощи за подкрепата на мерки в полза на банки в контекста на финансовата криза („Съобщението за удължаване от 2010 г.“) (ОВ С 329, 7.12.2010 г., стр. 7) и Съобщение на Комисията относно прилагането от 1 януари 2012 г. на правилата за държавни помощи за подкрепата на мерки в полза на банки в контекста на финансовата криза („Съобщението за удължаване от 2011 г.“) (ОВ С 356, 6.12.2011 г., стр. 7).

предприятия в затруднение, без да се отхвърля възможността за достъп, по изключение, до значителна публична подкрепа. Въпреки извънредното мобилизиране на бюджетни и парични инструменти, което спомогна за предотвратяване на по-нататъшното влошаване на кризата, възстановяването на икономиката остава неустойчиво и неравномерно в Европейския съюз. Финансовият сектор в някои държави-членки е изправен пред допълнителни предизвикателства, свързани с достъпа до срочно финансиране и с качеството на активите и произтичащи от икономическата рецесия и от намаляването на задлъжнялостта в публичния или частния сектор. Запазиха се напрежението на финансовите пазари и рискът от по-широко разпространение на отрицателните ефекти.

5. Постоянното напрежение на пазарите на държавен дълг показва убедително продължителната нестабилност на финансовите пазари. Високата степен на взаимосвързаност и взаимозависимост във финансовия сектор в Съюза продължава да поражда пазарно безпокойство по отношение на риска от верижен ефект. Голямата нестабилност на финансовите пазари, несигурността на икономическите перспективи и произтичащият от това постоянен риск от сериозни затруднения в икономиката на държавите-членки оправдават запазването, като „спасителна мрежа“, на възможността държавите-членки да предоставят на финансовия сектор мерки за помощ, свързани с кризата, на основание на член 107, параграф 3, буква б) от Договора.
6. При тези обстоятелства на постоянно напрежение на финансовите пазари и предвид на риска от по-широко разпространение на отрицателните ефекти Комисията счита, че условията за прилагане на член 107, параграф 3, буква б) от Договора към държавните помощи във финансовия сектор продължават да са изпълнени. Прилагането на тази дерогация обаче остава възможно само докато продължава кризисната ситуация, пораждаща действително извънредни обстоятелства, при които финансовата стабилност като цяло е изложена на риск.

Финансовата стабилност като приоритетна цел

7. В действията ѝ спрямо финансовата криза и в съобщенията относно кризата първостепенната цел на Комисията е да се осигури финансовата стабилност, като същевременно се гарантира, че са ограничени до необходимия минимум държавните помощи и нарушаването на конкуренцията между банките и между държавите-членки. За финансовата стабилност е необходимо да бъдат предотвратени силните отрицателни ефекти за останалата част на банковата система, които биха могли да възникнат от несъстоятелността на кредитна институция, както и да се гарантира, че банковата система като цяло продължава да предоставя подходящо кредитиране на реалната икономика. Финансовата стабилност остава от основно значение при оценката на държавната помощ за финансовия сектор, която Комисията ще извършва съгласно настоящото съобщение. Комисията ще извършва оценката си, като взема под внимание преминаването на кризата от общо състояние, характеризиращо се с остри системни проблеми, към състояние, в което някои части на Съюза изпитват по-основни икономически трудности, със съответния по-голям риск от фрагментиране на единния пазар.
8. Тази приоритетна цел се изразява не само във възможността банките в затруднение да получават достъп до държавни помощи, когато те са необходими за финансовата стабилност, но и в начина, по който се оценяват плановете за реструктуриране. Във връзка с това трябва да се подчертае, че финансовата стабилност не може да бъде осигурена без здрав финансов сектор. Ето защо плановете за набиране на капитал следва да бъдат оценявани в тясно сътрудничество с компетентния надзорен орган, за да се гарантира, че жизнеспособността може да бъде възстановена в разумен срок на солидна и дълготрайна основа. В противен случай институцията в несъстоятелност следва да бъде ликвидирана по структуриран начин.
9. Когато прилага правилата за държавната помощ към индивидуални случаи, Комисията обаче взема предвид макроикономическата среда, която засяга както икономическата жизнеспособност на банките, така и необходимостта реалната икономика на дадена държава-членка да запази достъпа до кредити от стабилни банки. При оценката на плановете за реструктуриране на банките Комисията ще продължи да отчита особеностите на всяка институция и държава-членка. По-специално, тя ще извършва пропорционална оценка на дългосрочната жизнеспособност на банките, когато нуждата от държавна помощ произтича от кризата с държавния дълг, а не е резултат от поемането на прекомерни рискове⁽²⁾, и ще отразява в своята оценка нуждата от запазване на равнопоставеност в условията за конкуренция на единния пазар, особено по отношение на промените в споделянето на тежестта в Съюза.
10. Освен това, когато трябва да бъдат реструктурирани големи части от финансовия сектор на държава-членка, Комисията се стреми да възприема координиран подход в своята оценка на плановете за

⁽²⁾ Вж. Съобщението за удължаване от 2011 г., точка 14.

преструктуриране на отделните банки, така че да предложи системни мерки. По-специално, Комисията възприе този подход към държавите-членки, в които се изпълняват програми за икономически корекции. С оглед на това Комисията следва да взема предвид по-специално съвкупните ефекти от преструктурирането на отделните институции на секторно равнище (например по отношение на пазарната структура) и върху икономиката като цяло, по-конкретно що се отнася до мерките за адекватно осигуряване на кредитиране за реалната икономика на здрава и устойчива основа.

11. Освен това в своята оценка на споделянето на тежестта и на мерките за ограничаване на нарушенията на конкуренцията Комисията оценява осъществимостта на предложените мерки, включително преотстъпването на активи, и тяхното въздействие върху структурата на пазара и върху препятствията за навлизане. В същото време Комисията трябва да се уверява, че решенията, изготвени за конкретен случай или държава-членка, са съобразени с целта за избягване на значителни асиметрии между държавите-членки, които биха могли допълнително да фрагментират единния пазар и да доведат до финансова нестабилност, като по този начин възпрепятстват възстановяването в Съюза.

Развитие на регулаторната рамка и необходимост от преразглеждане на съобщенията относно кризата

12. От началото на кризата Съюзът предприе редица институционални и регулаторни промени, предназначени за повишаване на устойчивостта на финансовия сектор и за подобряване на превенцията, управлението и разрешаването на кризите в банковия сектор. Европейският съвет реши да предприеме допълнителни инициативи за укрепване на основите на Икономическия и паричен съюз посредством създаването на банков съюз, чийто първи етап е създаването на единен надзорен механизъм (ЕНМ) и на единен механизъм за преобразуване на кредитните институции, установени в държавите-членки, които участват в ЕНМ. Държавите-членки се споразумяха също да създадат механизъм за стабилност, чрез който при необходимост да могат да бъдат предоставени финансови ресурси на неговите членове и техните банки.
13. Тези мерки неизбежно трябва да бъдат въведени постепенно, например, за да може законодателството да влезе в сила или за да бъдат учредени фондове за преобразуване. Някои от тях се отнасят само до еврозоната. Междувременно увеличаващите се различия в икономическото възстановяване в Съюза, необходимостта от намаляване и консолидиране на публичния и частния дълг и наличието на зони на уязвимост във финансовия сектор предизвикаха трайно напрежение на финансовите пазари и фрагментация с повече нарушения на конкуренцията в единния пазар. Целостта на единния пазар следователно трябва да бъде защитена, включително чрез по-строги правила за държавните помощи. Адаптирането на съобщенията относно кризата може да помогне за осигуряването на плавен преход към бъдещия режим, предвиден в предложението на Комисията за директива за възстановяването и преобразуване на кредитни институции⁽³⁾, като бъде осигурена повече яснота за пазарите. Това адаптиране може също да осигури по-решително преструктуриране и по-солидно споделяне на тежестта за всички банки, които получават държавна помощ в целия единен пазар.
14. Упражняването на контрол върху държавната помощ за финансовия сектор понякога се припокрива с отговорностите на надзорните органи в държавите-членки. Например в някои случаи надзорните органи биха могли да изискат корекции в области като корпоративното управление и практиките, свързани с възнагражденията, които за ползващите се от държавна помощ банки често са предвидени и в плановете за преструктуриране. В такива случаи е важно да има координация между Комисията и компетентните надзорни органи, като същевременно се запазват изцяло изключителните компетенции на Комисията да контролира държавните помощи. Предвид на промените в регулаторната и надзорната среда в Съюза, и по-специално в еврозоната, Комисията ще действа, както досега, в тясно сътрудничество с надзорните органи, за да осигури безпроблемно взаимодействие между различните роли и отговорности на всички участващи органи.

Споделяне на тежестта

15. В съобщенията относно кризата ясно се посочва, че дори по време на кризата общите принципи на контрола върху държавната помощ продължават да се прилагат. По-специално, за да се ограничат нарушенията на конкуренцията между банките и между държавите-членки в единния пазар и за да бъде отстранен моралният риск, помощта следва да бъде ограничена до необходимия минимум, а бенефициерът ѝ следва да осигури адекватен собствен принос към разходите за преструктуриране. Банката и нейните акционери следва да допринесат за преструктурирането възможно най-много със собствени си ресурси⁽⁴⁾. Държавна подкрепа следва да се предоставя при условия за адекватно споделяне на тежестта между инвестиралите в банката.

⁽³⁾ Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета за създаване на рамка за възстановяване и оздравяване на кредитни институции и инвестиционни посредници, COM(2012) 280 final от 6 юни 2012 г.

⁽⁴⁾ Вж. напр. Съобщението относно преструктурирането, точка 22.

16. Още от началото на кризата, когато разглежда съвместимостта на помощите за банките, Комисията изисква поне минимална степен на споделяне на тежестта, свързана с размера на получената от тези банки помощ, по-специално чрез поемане на загубите с наличния капитал и чрез заплащане на адекватно възнаграждение за държавната намеса. Освен това, за да се предотврати изтичането на капитали, тя въведе правила за изкупуване на хибридни инструменти и забрана за изплащане на купони и за раздаване на дивиденди. Комисията обаче не е определила *ex ante* прагове за собствен принос, нито други допълнителни изисквания ⁽⁵⁾.
17. През първата фаза на кризата държавите-членки като цяло не надхвърлиха минималните изисквания, определени в правилата за държавната помощ по отношение на споделянето на тежестта *ex ante*, а кредиторите не бяха задължени да допринесат за оздравяването на кредитни институции по съображения за финансова стабилност.
18. С кризата на държавния дълг обаче пролича, че такава политика не би могла да гарантира финансовата стабилност в дългосрочен план, особено за държавите-членки, чието бюджетно състояние се влоши значително поради спасяването на банките. Някои държави-членки трябваше да надвишат минималните изисквания, определени в правилата за държавната помощ, и като въведоха нови правни рамки, наложиха по-строги изисквания за споделяне на тежестта *ex ante*. Това развитие доведе до разлики между държавите-членки в подходите за споделяне на тежестта, като някои от тях се задоволиха само с минималните изисквания съгласно правилата за държавната помощ, докато други надхвърлиха тези изисквания, като изискаха от инвеститорите или кредиторите да допринесат за рекапитализацията чрез вътрешни средства. Тези разлики между държавите-членки в подхода за споделяне на тежестта доведоха до разлики в разходите за финансиране на банките, зависещи от вероятността, предвид на бюджетното състояние на държавата-членка, рекапитализацията да бъде извършена с вътрешни средства. Те представляват заплаха за целостта на единния пазар и могат да навредят на равнопоставеността в условията за конкуренция, която контролът върху държавните помощи се стреми да предпази.
19. С оглед на горепосочените факти минималните изисквания за споделяне на тежестта следва да бъдат повишени. Преди да бъде отпусната помощ за реструктуриране на банка, независимо дали става дума за мярка за рекапитализация, или за обезценени активи, следва да бъдат изчерпани всички решения за генериране на собствен капитал, в това число чрез преобразуване на подчинен дълг, при условие че се зачитат основните права и финансовата стабилност не е изложена на риск. Понеже помощите за реструктуриране са необходими, за да бъде избегната евентуалната неструктурирана несъстоятелност на банка, с цел помощта да бъде ограничена до минимум, тези мерки за споделяне на тежестта следва да бъдат спазвани независимо от първоначалната платежоспособност на банката. Следователно, преди да отпуснат помощ за реструктуриране на банка, държавите-членки трябва да гарантират, че акционерите на банката и притежателите на обикновени акции правят необходимото, за да осигурят изисквания от тях принос, или да създадат нужната нормативна уредба за получаването на този принос.
20. По принцип прилагането на мерките за ограничаване на нарушенията на конкуренцията зависи от степента на споделяне на тежестта и се извършва в зависимост от промените в равнището на споделяне на тежестта на подпомаганите банки в целия Съюз. При равни други условия по-доброто споделяне на тежестта следователно предполага по-малка нужда от мерки за отстраняване на нарушенията на конкуренцията. При всички случаи мерките за ограничаване на нарушенията на конкуренцията следва да бъдат определени по такъв начин, че да се доближават във възможно най-голяма степен до ситуацията, която е щяла да настъпи на пазара, ако получателят на помощта го е бил напуснал при липса на помощ.

Ефективна процедура по реструктуриране и по-нататъшна модернизация на рамката

21. Макар и да е необходимо да бъдат запазени някои механизми за подкрепа на банките с цел да се преодолеят продължаващите сътресения на финансовите пазари, някои процедури и условия следва да бъдат подобрени и доразвити. Необходимо е също да продължи процесът на адаптиране на нормативната уредба към развитието на пазара, който започна през юни 2010 г. с увеличаването на таксата за издаване на гаранция ⁽⁶⁾ и продължи със Съобщението за удължаване от 2010 г. ⁽⁷⁾.

⁽⁵⁾ Пак там, точка 24.

⁽⁶⁾ Вж. Работен документ на службите на Комисията от 30 април 2010 г. „Прилагането на правилата за държавна помощ към схемите за държавни гаранции, обхващащи банков дълг, емитиран след 30 юни 2010 г.“.

⁽⁷⁾ В това съобщение се въвежда изискването да бъде представен план за реструктуриране за всички банки, възползващи се от държавна подкрепа под формата на капитал или мерки за обезценени активи, независимо от размера на помощта.

22. Съобщение относно банковия сектор от 2008 г. позволи на държавите-членки да въведат схеми за оздравяване, без да се изключва възможността за *ad hoc* намеса. Предвид на мащаба на кризата и на общия спад на доверието в целия финансов сектор на ЕС, което се изразява, *inter alia*, с изчерпването на междубанковото кредитиране, Комисията реши, че ще одобри всички необходими мерки, предприети от държавите-членки за гарантиране на стабилността на финансовата система, включително оздравителните мерки и схемите за рекапитализация. Временното одобрение на помощите за оздравяване под формата на гаранции, както и на мерки за рекапитализация и за обезценени активи позволи да бъде избегната паниката и да бъде възстановено доверието на пазарите.
23. Пазарната ситуация обаче се промени и вече има по-малка нужда от структурни мерки за оздравяване, отпускани единствено въз основа на предварителна оценка, която почива на принципа, че практически всички банки трябва да бъдат оздравени, което отлага за по-късен етап задълбочената оценка на плановете за реструктуриране. Макар този подход да помогна да бъде избегнат непоправим срив на финансовия сектор като цяло, усилията за реструктуриране на отделните бенефициери често бяха забавяни. Поради закъснелите мерки за решаване на проблемите на банките в някои случаи окончателната сметка, платена от данъкоплатците, бе по-висока. С настоящото съобщение се установява принципът, че мерките за рекапитализация и за обезценени активи ще се разрешават само след като бъде одобрен планът за реструктуриране на банката. С този подход се гарантира, че размерът на помощта се определя по-точно, че източниците на проблемите на банките се разкриват и отстраняват на по-ранен етап и че се осигурява финансова стабилност. Гаранционните схеми ще остават на разположение, за да се осигури ликвидност на банките. Тези схеми обаче могат да служат само като средство за осигуряване на ликвидност на банките, които не изпитват недостиг на капитал, както е определено от компетентния надзорен орган ⁽⁸⁾.
24. В настоящото съобщение се определят необходимите адаптации на параметрите за съвместимост на свързаните с кризата държавни помощи, отпускани за банките от 1 август 2013 г. По-специално, с настоящото съобщение:
- а) се заменя Съобщението относно банковия сектор от 2008 г. и се предоставят насоки относно критериите за съвместимост на подкрепата за ликвидност;
 - б) се адаптират и допълват съобщенията относно рекапитализацията и относно обезценените активи;
 - в) се допълва Съобщението относно реструктурирането, като се предоставят по-подробни насоки за споделянето на тежестта от акционерите и подчинените кредитори;
 - г) се установява принципът, че не могат да бъдат предоставени мерки за рекапитализация или за защита на активите без предварително разрешение за план за реструктуриране, и се предлага процедура за постоянното разрешение на тези мерки;
 - д) се предоставят насоки относно изискванията за съвместимост на помощите за ликвидация.

2. ПРИЛОЖНО ПОЛЕ

25. Комисията ще прилага принципите, определени в настоящото съобщение и във всички съобщения относно кризата ⁽⁹⁾, към „кредитните институции“ (наричани също „банки“) ⁽¹⁰⁾. Кредитните институции се отличават с висока степен на взаимосвързаност, поради което неструктурираната несъстоятелност на една кредитна институция може да има силно отрицателно въздействие върху финансовата система като цяло. Доверието в кредитните институции може да бъде изгубено внезапно, което може да има сериозни последици за тяхната ликвидност и платежоспособност. Трудностите на една-единствена комплексна институция могат да доведат до системно напрежение във финансовия сектор, което от своя страна също може да има силно отрицателно въздействие върху икономиката като цяло, например поради ролята на кредитните институции за кредитирането на реалната икономика, и по тази причина могат да застрашат финансовата стабилност.

⁽⁸⁾ „Компетентен надзорен орган“ е национален компетентен орган, определен от участващите държави-членки на Европейския съюз, в съответствие с Директива 2006/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2006 г. относно предприемането и осъществяването на дейност от кредитните институции (ОВ L 177, 30.6.2006 г., стр. 1), или Европейската централна банка, когато упражнява своите надзорни функции, предоставени ѝ съгласно член 1 от предложението на Комисията за Регламент на Съвета за възлагане на Европейската централна банка на конкретни задачи относно политиките, свързани с пруденциалния надзор над кредитните институции за тези от тях, които са установени в държава-членка, участваща в единния надзорен механизъм.

⁽⁹⁾ Вж. бележка под линия 1.

⁽¹⁰⁾ Съгласно определението в член 4, параграф 1 от Директива 2006/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2006 г. относно предприемането и осъществяването на дейност от кредитните институции.

26. При необходимост Комисията ще прилага *mutatis mutandis* принципите, определени в настоящото съобщение и във всички съобщения относно кризата, към застрахователните дружества по смисъла на член 6 от Директива 73/239/ЕИО ⁽¹⁾, член 4 от Директива 2002/83/ЕО ⁽²⁾ или член 1, буква б) от Директива 98/78/ЕО ⁽³⁾.
27. Всички помощи за такива институции, регистрирани в държава-членка, включително техните дъщерни дружества, и упражняващи значителни дейности в държава-членка, ще бъдат разглеждани съгласно настоящото съобщение.

3. МЕРКИ ЗА РЕКАПИТАЛИЗАЦИЯ И ЗА ОБЕЗЦЕНЕНИ АКТИВИ

28. Мерките за рекапитализация и за обезценени активи, включително гаранциите за активи, обикновено се предоставят за покриване на недостиг на капитал. За целите на настоящото съобщение под „недостиг на капитал“ се разбира недостигът на капитал, установен при рекапитализация, „стрес тест“, анализ на качеството на активите или еквивалентна проверка, извършена на равнището на Съюза, еврозоната или на национално равнище, и при необходимост потвърден от компетентния надзорен орган. Такова публична подкрепа обикновено е постоянна и не може лесно да бъде премахната.
29. Предвид на бюджетните последици за предоставящите държави-членки и това, че на практика този вид мерки са необратими, както и с оглед на практиката за вземане на решения на Комисията по време на кризата, Комисията може по принцип да ги разреши само след като съответната държава-членка докаже, че са използвани в максимална степен всички мерки за ограничаване на помощта до необходимия минимум. За тази цел държавите-членки се приканват да представят план за набиране на капитал преди представянето на план за реструктуриране или като част от него. Планът за набиране на капитал следва да съдържа по-специално мерки за набиране на капитал, предвидени от банката, и потенциални мерки за споделяне на тежестта от акционерите и подчинените кредитори на банката.
30. Планът за набиране на капитал, заедно със задълбочен анализ на качеството на активите на банката и ориентирана към бъдещето оценка на капиталовата адекватност, следва да позволява на държавите-членки, съвместно с Комисията и компетентния надзорен орган, да определят точно (остатъчния) недостиг на капитал на банката, който трябва да бъде покрит с държавна помощ. За всеки остатъчен недостиг на капитал, който трябва да бъде покрит с държавна помощ, се изисква да бъде представен план за реструктуриране.
31. С изключение на свързаните с изискванията за набиране на капитал и за споделяне на тежестта елементи, които, както е посочено в точки 32—34, трябва да бъдат включени в плана за набиране на капитал, представян преди плана за реструктуриране или като част от него, плановете за реструктуриране, включващи помощ за реструктуриране, ще продължат да се оценяват въз основа на Съобщението относно реструктурирането.

3.1. **Справяне с недостиг на капитал — предварително уведомление и уведомление за помощ за реструктуриране**

32. При установяване на недостиг на капитал, който вероятно ще доведе до искане за държавна помощ, следва да бъдат приведени в действие всички мерки за свеждане до минимум на разходите, които държавата-членка поема за справянето с този недостиг. За тази цел държавите-членки се приканват да се свържат с Комисията преди уведомлението за помощта. В хода на тези доброволни контакти, предлагащи уведомлението, Комисията ще помогне на държавите-членки да гарантират съвместимостта на помощта за реструктуриране и по-специално да спазват изискванията за споделяне на тежестта в съответствие с правилата за държавните помощи. За основа на предварителното уведомление ще служи планът за набиране на капитал, изготвен от държавата-членка и банката и одобрен от компетентния надзорен орган. В него следва:
- а) да бъдат посочени мерките за набиране на капитал, които банката трябва да предприеме, както и (потенциалните) мерки за споделяне на тежестта от акционерите и подчинените кредитори;
 - б) да се съдържат предпазни мерки срещу изтичането на капитал от банката, което може например да се случи, ако банката придобие участие в други предприятия или изплаща дивиденди и купони.

⁽¹⁾ Първа директива 73/239/ЕИО на Съвета от 24 юли 1973 г. относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби относно достъпа до и упражняването на пряка застрахователна дейност, различна от животозастраховане (ОВ L 228, 16.8.1973 г., стр. 3).

⁽²⁾ Директива 2002/83/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 5 ноември 2002 г. относно животозастраховането (ОВ L 345, 19.12.2002 г., стр. 1).

⁽³⁾ Директива 98/78/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 октомври 1998 г. относно допълнителен надзор върху застрахователни предприятия, които са част от застрахователна група (ОВ L 330, 5.12.1998 г., стр. 1).

33. Държавата-членка трябва да представи използваните за определянето на недостига на капитал подробна методика и входящи данни, утвърдени от компетентния надзорен орган. Методиката трябва да бъде представена за всяка отделна дейност на банката.
34. След като бъде представен план за набиране на капитал и бъдат включени резултатите от анализа на качеството на активите на банката, както и ориентирана към бъдещето оценка на капиталовата адекватност, държавата-членка трябва да определи остатъчния недостиг на капитал, който трябва да бъде покрит с държавна помощ. Комисията ще предложи на държавите-членки да обсъдят плана за реструктуриране, преди за него да бъде подадено уведомление. След като бъде постигнато съгласие относно плана за реструктуриране, държавата-членка може да подаде официално уведомление за него. Комисията ще разреши мярка за рекапитализация или за обезценени активи като помощ за реструктуриране само след като бъде постигнато съгласие относно плана за реструктуриране.
- 3.1.1. Мерки за набиране на капитал от банката
35. В плана за набиране на капитал, одобрен от компетентния надзорен орган, бенефициерът следва да определи и доколкото е възможно, без да застрашава жизнеспособността, да извърши всички мерки за набиране на капитал, които могат да бъдат приведени в действие. Сред тези мерки са по-специално:
- а) емитирането на права;
 - б) доброволното преобразуване на подчинен дълг в собствен капитал въз основа на стимули, свързани с риска;
 - в) операциите по управление на пасивите, които по принцип следва да послужат изцяло за набиране на капитал, ако недостигът на капитал не може да бъдат напълно преодолян, поради което е необходима държавна помощ;
 - г) продажбите на активи и портфейли, чрез които се набавя капитал;
 - д) секюризацията на портфейли с цел да се набави капитал от неосновни дейности;
 - е) неразпределението на печалбата;
 - ж) други мерки за намаляване на нуждите от капитал.
36. Ако в плана за набиране на капитал е посочено, че набелязаните мерки не могат да бъдат приведени в действие в срок от шест месеца от представянето на този план, Комисията ще се консултира с компетентния надзорен орган, за да прецени дали следва да приеме предложените мерки като мерки за набиране на капитал.
37. За ръководителите на банките следва да се предвидят стимули да предприемат широкообхватно реструктуриране при благоприятна конюнктура и по този начин да сведат до минимум необходимостта от прибегване до държавна помощ. В съответствие с това, ако е основателно да се счита, че прибегването до държавна помощ е можело да бъде избегнато чрез подходящи и навременни действия от страна на ръководителите на банката, всяка банка, която разчита на държавна помощ за своето реструктуриране или структурирана ликвидация, следва да смени своя главен изпълнителен директор, както и други членове на управителния съвет, ако това е целесъобразно.
38. По същите причини тези банки следва да прилагат строги политики за възнагражденията на изпълнителните ръководни кадри. За това е необходимо да бъде наложен таван за възнагражденията на ръководителите в комбинация със стимули, които да гарантират, че банката изпълнява своя план за реструктуриране, като преследва устойчиви дългосрочни цели. По този начин всяка банка, получаваща държавна помощ под формата на мерки за рекапитализация или за обезценени активи, следва да ограничи до подходящо равнище общото възнаграждение на персонала, включително на членовете на управителния съвет и на висшето ръководство. В горната граница на общото възнаграждение следва да са включени всички възможни неизменяеми и променливи елементи на възнагражденията, както и пенсиите, и тя трябва да е в съответствие с членове 93 и 94 от Директивата на ЕС за капиталовите изисквания (ДКИ IV) ⁽¹⁴⁾.

⁽¹⁴⁾ Директива на Европейския парламент и на Съвета относно достъпа до осъществяването на дейност от кредитните институции и относно пруденциалния надзор върху кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Директива 2002/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно допълнителния надзор на кредитните институции, застрахователните предприятия и на инвестиционните посредници към един финансов конгломерат (ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 338).

Предвид на това общото възнаграждение на всяко от тези лица не може да надвишава 15 пъти средната заплата в държавата-членка, в която е регистриран ⁽¹⁵⁾ бенефициентът, или 10 пъти средната заплата на служителите в банката бенефициер.

Ограниченията върху възнагражденията трябва да се прилагат до края на периода на реструктуриране или до момента, в който банката е изплатила държавната помощ, в зависимост от това кое от двете събития настъпи първо.

39. Всяка банка, получаваща държавна помощ под формата на мерки за рекапитализация или за обезценени активи, по принцип следва да не изплаща по-големи обезщетения от изискваните по закон или договор.

3.1.2. Споделяне на тежестта от акционерите и подчинените кредитори

40. Държавната подкрепа може да създаде морален риск и да подкопае пазарната дисциплина. За да бъде намален моралният риск, помощта следва да се предоставя само при условия, в които се предвижда адекватно споделяне на тежестта от страна на съществуващите инвеститори.
41. След поемането на загубите първо със собствен капитал адекватното споделяне на тежестта обикновено предполага за него да допринесат притежателите на хибриден капитал и на подчинен дълг. Притежателите на хибриден капитал и на подчинен дълг трябва да допринесат в максимална степен за намаляването на недостига на капитал. Тези принос може да е под формата на преобразуване в базов собствен капитал от първи ред ⁽¹⁶⁾ или намаляване на главницата на инструментите. При всички случаи изходящите парични потоци от бенефициера към притежателите на такива ценни книжа трябва да бъдат избегнати, доколкото това е възможно от правна гледна точка.
42. Комисията няма да изисква принос от притежателите на първостепенен дълг (по-специално от притежателите на гарантирани депозити, негарантирани депозити, облигации и други видове първостепенен дълг) като задължителен елемент от споделянето на тежестта съгласно правилата за държавната помощ, независимо дали чрез преобразуване в собствен капитал, или чрез намаляване на стойността на инструментите.
43. Когато капиталовата адекватност на банката, в която е установен недостиг на капитал, остава над регулаторния минимум, определен от ЕС, банката по принцип следва да е в състояние да възстанови своята капиталова позиция със собствени средства, по-специално чрез мерките за набиране на капитал, посочени в точка 35. При липса на други възможности, включително надзорни действия, като например мерки за ранна намеса или други корективни мерки за преодоляване на недостига, потвърден от компетентния надзорен или орган по преобразуването, подчиненият дълг трябва да бъде преобразуван в собствен капитал, по принцип преди да бъде отпусната държавна помощ.
44. Когато банката вече не спазва минималните нормативни капиталови изисквания, подчиненият дълг трябва да бъде преобразуван или стойността му трябва да бъде намалена, по принцип преди да бъде отпусната държавна помощ. Държавна помощ не трябва да се отпуска, преди собственият капитал, хибридният капитал и подчиненият дълг да са допринесли напълно за компенсирането на евентуалните загуби.
45. Може да бъде направено изключение от изискванията в точки 43 и 44, когато привеждането в действие на подобни мерки би застрашило финансовата стабилност или би довело до несъразмерни резултати. Това изключение може да се прилага за случаи, при които размерът на помощта, която предстои да бъде получена, е малък в сравнение с претеглените спрямо риска активи на банката и недостигът на капитал е намален значително, по-специално чрез мерки за набиране на капитал, посочени в точка 35. Несъразмерните резултати или рискът за финансовата стабилност могат също да бъдат избегнати с различна последователност на мерките, предназначени за справянето с недостига на капитал.
46. В контекста на прилагането на точки 43 и 44 трябва да бъде спазван принципът, според който никой от кредиторите не трябва да бъде ошетен ⁽¹⁷⁾. По този начин подчинените кредитори не би трябвало да получават по-малко, от икономическа гледна точка, отколкото стойността на техните инструменти при липса на държавна помощ.

⁽¹⁵⁾ Съгласно публикуваното на сайта на ОИСР в рубриката „Средни годишни заплати в постоянни цени“ за последната година, за която има данни: <http://stats.oecd.org/Index.aspx>

⁽¹⁶⁾ Съгласно определението в член 26 от Регламента на Европейския парламент и на Съвета относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници (ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 1).

⁽¹⁷⁾ Това може да се постигне например чрез създаване на холдингово дружество. Собствеността на банката се вписва в активите на холдинга, докато собственият капитал, хибридният инструмент и подчиненият дълг, фигуриращи в счетоводния баланс на банката преди намесата на държавата, съставляват пасива на холдинговото дружество със същата структура по отношение на степенуването като съществуващата в банката структура преди намесата.

3.1.3. Предотвратяване на изтичането на капитал, преди да е взето решение за реструктуриране

47. С цел помощта да бъде ограничена до необходимия минимум, изтичането на капитал трябва да бъде предотвратено на възможно най-ранен етап. Предвид на това Комисията счита, че от момента, в който капиталовите нужди станат известни на банката или би трябвало да ѝ станат известни, банката следва да предприеме всички необходими мерки, за да запази собствения си капитал. По-специално, от този момент нататък институциите, които са установили или би трябвало да са установили своите нужди от капитал, трябва:
- а) да не изплащат дивиденди за акции или купони по хибридни капиталови инструменти (или всички други инструменти, за които изплащането на купон е по собствена преценка);
 - б) да не купуват обратно своите собствени акции и да не упражняват опция за покупката на хибридни капиталови инструменти през периода на реструктуриране без предварителното одобрение на Комисията; и
 - в) да не купуват обратно хибридни капиталови инструменти, освен ако тази мярка, евентуално в комбинация с други мерки, позволява на институцията да покрие изцяло своя недостиг на капитал и се осъществява по цени, достатъчно близки до актуалните пазарни равнища ⁽¹⁸⁾, без пазарната цена да бъде надвишена с повече от 10 %. Обратното изкупуване подлежи на предварително одобрение от Комисията;
 - г) да не сключват сделки за управление на капитали без предварителното одобрение от Комисията;
 - д) да не се впускат в агресивни търговски практики; и
 - е) да не придобиват участие в предприятие, било то чрез прехвърляне на активи или на дялове/акции. Това изискване не се отнася за: i) придобиванията, които се осъществяват в обичайния ход на банковата дейност при управлението на съществуващи вземания от предприятия в затруднение; ii) придобиването на дялове в предприятия, при условие че платената покупна цена е по-ниска от 0,01 % от стойността на последния наличен към момента на придобиването счетоводен баланс на институцията и че общо покупните цени, платени за всички подобни придобивания от този момент до края на периода на реструктуриране, са по-ниски от 0,025 % от стойността на последния наличен към дадения момент счетоводен баланс на институцията; iii) придобиването на предприятие, след одобрение от Комисията, ако то е необходимо, при изключителни обстоятелства, за възстановяването на финансовата стабилност или за осигуряването на ефективна конкуренция;
 - ж) да се въздържат от рекламиране на държавната помощ и от следване на агресивни търговски стратегии, които не биха предприели без подкрепата на държавата-членка.

48. Тъй като е необходимо да се гарантира, че помощта е ограничена до необходимия минимум, ако банка предприема действия, които не спазват изискванията, посочени в точка 47, в момент, когато нуждите ѝ от допълнителен капитал би трябвало да са очевидни за едно добре управлявано предприятие, за целите на определянето на мерките, необходими за ограничаване на нарушенията на конкуренцията, Комисията ще увеличи размера на помощта със сума, равна на изтеклия капитал.

3.1.4. Покриване на остатъчния недостиг на капитал с помощ за реструктуриране

49. Ако след привеждането в действие на мерките за набиране на капитал и за споделяне на тежестта остава недостиг на капитал, той по принцип може да бъде покрит с рекапитализация с публични ресурси, с мерки за обезценени активи или с комбинация от двете. За да е съвместима тази помощ, на Комисията трябва да бъде представен план за реструктуриране, който трябва да е съобразен със съответните раздели на съобщенията относно кризата.

3.2. Помощ за оздравяване под формата на мерки за рекапитализация и за обезценени активи

50. След като Комисията започне да прилага принципите, посочени в настоящото съобщение, държавите-членки ще трябва да уведомят Комисията за плановете за реструктуриране и да получат одобрение за държавната помощ, преди да предприемат мерки за рекапитализация или за обезценени активи. По изключение обаче Комисията може да разреши на държава-членка да предприеме временно такива мерки като помощ за оздравяване, преди да бъде одобрен план за реструктуриране, ако тези мерки са необходими за запазване на финансовата стабилност. Ако държава-членка се позове на тази клауза за

⁽¹⁸⁾ Например, ако с цел да се реализира печалба, обратното изкупуване се извършва с двуцифрена в процентни пунктове отстъпка от номиналната стойност спрямо пазарната цена (или, при липсата на пазар, спрямо заместител на пазарната цена) или ако обратното изкупуване е част от размяна, която позволява на кредитната институция да разполага с капитал с по-високо качество, с което се намалява недостигът на капитал.

финансова стабилност, Комисията ще поиска *ex ante* анализ от компетентния надзорен орган в потвърждение, че е налице настоящ (а не бъдещ) недостиг на капитал, който ще принуди надзорния орган да отнеме незабавно банков лиценз на институцията, ако тези мерки не бъдат предприети. Освен това в този анализ ще трябва да се докаже, че изключителният риск за финансовата стабилност не може да бъде избегнат с частен капитал в достатъчно кратък срок или с други временни мерки, които нарушават конкуренцията в по-малка степен, като държавна гаранция.

51. Комисията трябва да бъде уведомена за всяка мярка за оздравяване по точка 50. С цел да бъде одобрена временно от Комисията, мярката трябва да спазва определените в Съобщението относно рекапитализацията, Съобщението за удължаване от 2011 г. и ако е приложимо, Съобщението относно обезценените активи правила, уреждащи възнагражденията и споделянето на тежестта, присъщи за въпросните мерки.
52. Освен това помощта за оздравяване под формата на мерки за рекапитализация и за обезценени активи не трябва да възпрепятства спазването на изискванията за споделяне на тежестта, определени в настоящото съобщение. Вследствие на това трябва или изискваните мерки за споделяне на тежестта да се изпълнят като част от помощта за оздравяване, или мерките за рекапитализация или за обезценени активи да бъдат замислени така, че изпълнението на мерките за споделяне на тежестта да е възможно *ex post*. Подобно *ex post* изпълнение може да се постигне например с рекапитализация под форма, която е първостепенна спрямо съществуващия капитал и съществуващите инструменти за подчинен дълг и която същевременно съответства на действащата нормативна и надзорна уредба.
53. След разрешаване на помощта за оздравяване държавата-членка трябва да представи план за реструктуриране в съответствие със Съобщението относно реструктурирането в двумесечен срок от датата на решението за временно одобрение на помощта. Планът за реструктуриране ще бъде оценен въз основа на Съобщението относно реструктурирането, като се вземат предвид принципите на споделяне на тежестта, описани в настоящото съобщение.

3.3. Схеми за рекапитализация и за реструктуриране на малки институции

54. Помощите за малки банки обикновено засягат конкуренцията по-малко от помощите, отпуснати на големи банки. По тази причина и за да се осигури пропорционално административно третиране, е целесъобразно да се предвиди опростена процедура по отношение на малките банки, като същевременно се гарантира, че нарушенията на конкуренцията са ограничени до минимум. По тази причина Комисията е склонна да разрешава схеми за рекапитализация и за реструктуриране на малки институции, когато тези схеми имат ясно определени цели и са ограничени до период от шест месеца, при условие че спазват принципите, посочени в съобщенията относно кризата, и по-специално изискванията за споделянето на тежестта от настоящото съобщение. Освен това прилагането на такъв вид схеми трябва да бъде ограничено само до банките, чийто счетоводен баланс не надвишава общо 100 милиона евро. Сборът от балансите на банките, които получават помощ по схемата, не трябва да надвишава 1,5 % от общите активи, държани от банките на вътрешния пазар в съответната държава-членка.
55. Комисията ще оценява този вид схеми, за да провери дали те постигат своята цел и дали се изпълняват правилно. За тази цел на всеки шест месеца след разрешаването на схемата държавата-членка трябва да представя доклад относно използването на схемата.

4. ГАРАНЦИИ И ПОМОЩ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ЛИКВИДНОСТ, РАЗЛИЧНИ ОТ ОСИГУРЯВАНЕТО НА ЛИКВИДНОСТ ОТ ЦЕНТРАЛНАТА БАНКА

56. Помощта за ликвидност и гаранциите по задължения стабилизират временно пасива в счетоводния баланс на банките. Поради това за разлика от мерките за рекапитализация или за обезценени активи, които, преди да могат да бъдат отпуснати, по принцип трябва да бъдат предшествани от уведомление за план за реструктуриране от съответната държава-членка и от одобрението на този план от Комисията, Комисията може да приеме, преди да бъде одобрен план за реструктуриране, държавите-членки да уведомяват за гаранции и помощи за осигуряване на ликвидност, които да бъдат отпуснати след временното им одобрение като помощ за оздравяване.
57. Комисията може да бъде уведомявана за гаранциите и за помощите за ликвидност индивидуално. Освен това Комисията може да разрешава схеми, в които се предвиждат мерки за ликвидност за максимален период от шест месеца.
58. Такива схеми трябва да бъдат ограничени само до банките, които не изпитват недостиг на капитал. Когато дадена банка с недостиг на капитал се нуждае спешно от ликвидност, се изисква индивидуално уведомление до Комисията⁽¹⁹⁾. При тези обстоятелства Комисията ще прилага *mutatis mutandis* процедурата, посочена в точки 32—34, включително изискването за план за реструктуриране или за ликвидация, освен ако помощта бъде възстановена в срок от два месеца.

⁽¹⁹⁾ Банките, които вече са получили одобрена помощ за оздравяване към датата на влизането в сила на настоящото съобщение, но все още не са получили окончателно одобрение на помощта за реструктуриране, могат да бъдат подпомогнати по схема за ликвидност без индивидуално уведомление.

59. За да бъдат одобрени от Комисията, гаранциите и помощите за ликвидност трябва да отговарят на следните изисквания:
- a) гаранции могат да се издават само за нови емисии на първостепенен дълг на кредитната институция (подчиненият дълг се изключва);
 - b) гаранции могат да се издават само за дългови инструменти с падеж от три месеца до пет години (или максимум седем години в случая на обезпечените облигации). Освен в надлежно обосновани случаи, гаранциите с падеж над три години трябва да бъдат ограничени до една трета от стойността на действащите гаранции, издадени в полза на съответната банка;
 - v) минималното възнаграждение на държавните гаранции трябва да бъде в съответствие с формулата, посочена в Съобщението за удължаване от 2011 г.;
 - г) в срок от два месеца на Комисията трябва да бъде представен план за реструктуриране за всяка кредитна институция, в полза на която са издадени гаранции по нови задължения или по подновени задължения и за която към момента на издаването на новата гаранция общият размер на гарантираните непогасени задължения (включително гаранциите, издадени преди датата на това решение) надвишава 5 % от всички задължения и обща сума от 500 милиона евро;
 - д) за всяка кредитна институция, предизвикала задействане на гаранцията, в срок от два месеца след задействането на гаранцията трябва да бъде представен индивидуален план за реструктуриране или ликвидация;
 - e) получателите на гаранции и помощ за ликвидност трябва да се въздържат от рекламиране на държавната помощ и от следване на агресивни търговски стратегии, които не биха предприели без подкрепата на държавата-членка.
60. За гаранции и схеми за ликвидност трябва да се спазват следните допълнителни критерии:
- a) схемата трябва да бъде ограничена до банки без недостиг на капитал, което е удостоверено от компетентния надзорен орган в съответствие с точка 28;
 - b) гаранциите с падеж над три години трябва да бъдат ограничени до една трета от общата стойност на гаранциите, издадени в полза на съответната банка;
 - v) на всеки три месеца държавите-членки трябва да докладват на Комисията за: i) функционирането на схемата; ii) емисиите на гарантиран дълг; и iii) действителните фактурирани такси;
 - г) държавите-членки трябва да допълнят своите доклади относно функционирането на схемата с налична актуализирана информация за разходите по емитирането на сравними негарантирани дългове (естество, обем, рейтинг, парична единица).
61. В изключителни случаи гаранции могат също да бъдат одобрени за покриването на експозиции на Европейската инвестиционна банка към банките с цел да бъде възстановено кредитирането на реалната икономика в държави, в които кредитните условия са много трудни в сравнение със средните в Съюза. Когато оценява такива мерки, Комисията ще разглежда по-специално дали с тях не се предоставя неоснователно предимство, което може например да послужи на тези банки да развият други стопански дейности. Такива гаранции могат да обхващат само периоди до седем години. Ако е одобрено от Комисията, издаването на такива гаранции не задължава банката да представи план за реструктуриране.
- 5. ОСИГУРЯВАНЕ НА ЛИКВИДНОСТ ОТ ЦЕНТРАЛНИТЕ БАНКИ И НАМЕСА НА СХЕМИТЕ ЗА ГАРАНТИРАНЕ НА ДЕПОЗИТИТЕ И НА ФОНДОВЕТЕ ЗА ПРЕОБРАЗУВАНЕ НА БАНКИ**
62. Обикновените дейности на централните банки, свързани с паричната политика, като операциите на открития пазар и ликвидните улеснения с постоянен достъп, не попадат в приложното поле на правилата за държавната помощ. Специалната подкрепа за конкретна кредитна институция (обикновено наричана „спешна помощ за осигуряване на ликвидност“) може да представлява помощ, освен ако са изпълнени следните кумулативни условия ⁽²⁰⁾:

⁽²⁰⁾ В такива случаи впоследствие мерките ще бъдат оценени като част от плана за реструктуриране.

- a) кредитната институция е временно неликвидна, но платежоспособна към момента на осигуряването на ликвидност, което се осъществява при изключителни обстоятелства и не е част от по-голям пакет от помощи;
 - b) механизмът е изцяло гарантиран с допълнително обезпечение с подходяща степен на сигурност в зависимост от неговия характер и пазарна стойност;
 - v) централната банка прилага спрямо получателя наказателен лихвен процент;
 - г) мярката се взема по инициатива на централната банка и по-специално, не е подкрепена от държавата чрез насрещна гаранция.
63. Не представляват държавна помощ ⁽²¹⁾ намесите на фондове за гарантиране на депозитите, чиято цел е депозитите да бъдат възстановени на вложителите съгласно задълженията на държавите-членки по силата на Директива 94/19/ЕО относно схемите за гарантиране на депозити ⁽²²⁾. Ползването на тези или на подобни фондове с цел подпомагане на реструктурирането на кредитните институции обаче може да представлява държавна помощ. Въпреки че е възможно тези фондове да произхождат от частния сектор, те могат да представляват помощ, доколкото са под контрола на държавата и решението за използването им може да бъде приписано на държавата ⁽²³⁾. Комисията ще оценява съвместимостта на държавните помощи под формата на намеси от този вид съгласно настоящото съобщение.
64. Държавните помощи под формата на намеси от фонд за преобразуване ще бъдат оценявани съгласно настоящото съобщение с цел да се оцени съвместимостта им с вътрешния пазар.

6. СПЕЦИФИЧНИ СЪОБРАЖЕНИЯ ВЪВ ВРЪЗКА С ПОМОЩТЕ ЗА ЛИКВИДАЦИЯ

6.1. Общи принципи

65. Държавите-членки следва да насърчават оттеглянето от пазара на нежизнеспособните участници, като същевременно позволяват оттеглянето да бъде структурирано, така че да се запази финансовата стабилност. Когато кредитна институция в затруднение не може убедително да си възвърне дългосрочната жизнеспособност, винаги трябва да се взема предвид възможността за структурираната ѝ ликвидация.
66. Комисията съзнава, че поради спецификата на кредитните институции и при липсата на механизми, позволяващи преобразуването на кредитни институции, без да бъде застрашена финансовата стабилност, може да е невъзможно кредитна институция да бъде ликвидирана съгласно стандартно производство по несъстоятелност. По тази причина държавните мерки в подкрепа на ликвидацията на неплатежоспособни кредитни институции могат да се считат за съвместима помощ, при условие че изпълняват изискването, посочено в точка 44.
67. Целта на структурираната ликвидация трябва да бъде прекратяването на дейността на кредитната институция в затруднение през ограничен период от време. Тази цел означава, че не могат да бъдат започвани нови външни дейности. Съществуващите дейности обаче могат да бъдат приключени, ако това намалява разходите за ликвидация. Освен това ликвидацията трябва, доколкото е възможно, да има за цел продажбата на части от дейности или от активи чрез конкурентна процедура. При процедура на структурирана ликвидация се изисква постъпленията от продажбата на активи да допринесат за намаляването на разходите за ликвидация.
68. Държавите-членки могат да избират между редица инструменти за организирането на ликвидацията на кредитни институции в затруднение. Всички мерки за държавни помощи, изпълнявани в подкрепа на процедурата по ликвидация, трябва да отговарят на принципите, посочени в точки 69—82.

6.2. Условия за разрешаването на помощ за ликвидация

69. Държавите-членки трябва да представят план за структурираната ликвидация на кредитната институция.
70. Комисията ще оценява съвместимостта на мерките за помощ, които трябва да бъдат приведени в действие с цел оздравяване на кредитни институции, като следва *mutatis mutandis* принципите, определени по отношение на помощите за реструктуриране в раздели 2, 3 и 4 от Съобщението относно реструктурирането.

⁽²¹⁾ Вж., по аналогия, Решение по дело *Deutsche Bahn/Комисия* T-351/02 (Recueil 2006 г. стр. II-1047), както и Решение по дело *Puffer* C-460/07 (Сборник 2009 г., стр. I-3251, точка 70).

⁽²²⁾ Директива 94/19/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно схемите за гарантиране на депозити (ОВ L 135, 31.5.1994 г., стр. 5).

⁽²³⁾ Вж. Danish winding up scheme (ОВ C 312, 17.11.2010 г., стр. 5).

71. Особеното естество на структурираната ликвидация поражда съображенията, изложени в точки 72—78.

6.2.1. Ограничаване на разходите за ликвидация

72. Държавите-членки следва да докажат, че помощта позволява ефективната структурирана ликвидация на кредитната институция, като същевременно размерът на помощта се ограничава до минимума, необходим за да продължи институцията да функционира през ликвидацията с оглед на преследваната цел и при спазване на изискванията за споделяне на тежестта, предвидени в настоящото съобщение.

6.2.2. Ограничаване на нарушенията на конкуренцията

73. За да се избегне неоправдано нарушаване на конкуренцията, фазата на ликвидация следва да бъде ограничена до минималния период, необходим за структурираната ликвидация.

74. Докато кредитната институция бенефициер продължава да функционира, тя не трябва да се конкурира активно на пазара или да предприема нови дейности. Нейните операции по принцип трябва да се ограничават до продължаването и приключването на текущите дейности със съществуващите клиенти. Всяка нова дейност със съществуващи клиенти трябва да се ограничава до промяната на условията на съществуващите договори и до реструктурирането на съществуващите заеми, при условие че тези промени подобряват нетната настояща стойност на съответните активи.

75. Ценовата политика на кредитната институция, която предстои да бъде ликвидирана, трябва да бъде замислена така, че да насърчава клиентите да намерят по-изгодни алтернативи.

76. Когато е необходим банков лиценз, например за лоша банка или за временна институция, създадена единствено за структурираната ликвидация на кредитна институция („мостова“ банка), лицензът трябва да бъде издаден само за дейностите, които са абсолютно необходими за ликвидацията. Компетентният надзорен орган следва да отнеме банковия лиценз веднага щом това е възможно.

6.2.3. Споделяне на тежестта

77. В контекста на структурираната ликвидация трябва да се направи необходимото моралният риск да бъде сведен до минимум, особено като се избягва отпускането на допълнителна помощ в полза на акционерите и притежателите на подчинени дългове. С оглед на това вземанията на акционерите и на притежателите на подчинени дългове не трябва да бъдат прехвърляни към текуща икономическа дейност.

78. Раздели 3.1.2 и 3.1.3 трябва да се спазват *mutatis mutandis*.

6.3. Продажба на кредитна институция при процедура за структурирана ликвидация

79. Продажбата на кредитна институция при процедура за структурирана ликвидация може да включва държавна помощ за купувача, освен ако продажбата е организирана чрез открита и безусловна конкурентна тръжна процедура и активите се продават на предложилия най-високата цена. При необходимост при такава конкурентна тръжна процедура следва да е възможно части от институцията да бъдат продадени на различни участници в търга.

80. По-специално, когато определя дали е налице помощ в полза на купувача на кредитната институция или на части от нея, Комисията ще провери дали:

а) продажбата е открита, безусловна и недискриминационна;

б) продажбата се извършва при пазарни условия;

в) финансовата институция или правителството, в зависимост от избраната структура, определят възможно най-високата продажна цена на съответните активи и пасиви.

81. Когато Комисията установи, че е налице помощ за купувача, тя ще оцени съвместимостта на тази помощ отделно.

82. Ако помощта е отпусната за икономическа дейност, която ще бъде продадена (за разлика от купувача на тази дейност), съвместимостта на тази помощ подлежи на отделно оценяване съгласно настоящото съобщение. Ако в процеса на ликвидация е включена продажбата на икономически субект, който притежава значителен пазарен дял, Комисията ще прецени дали са необходими мерки, с които да бъде ограничено нарушението на конкуренцията, предизвикано от помощта за този икономически субект, и ще провери жизнеспособността на произлезлия от продажбата нов субект. Когато оценява жизнеспособността, Комисията ще обърне нужното внимание на големината и мощта на купувача спрямо големината и мощта на придобития икономически субект.

6.4. Условия за разрешаване на схеми за структурирана ликвидация

83. При въвеждането от държавите-членки на схеми за справяне с проблемите на кредитни институции, които изпитват трудности, може да се предвиди възможността да бъде отпусната помощ, с която да се гарантира структурираната ликвидация на тези институции, като същевременно се ограничат отрицателните ефекти върху сектора и икономиката като цяло.
84. Комисията счита, че схемите за помощ за ликвидация в полза на ограничени по големина кредитни институции ⁽²⁴⁾ могат да бъдат одобрявани, при условие че са замислени така, че да се осигури спазването на посочените в точка 44 изисквания за споделяне на тежестта от акционерите и притежателите на подчинен дълг и да се премахнат моралният риск и другите опасения по отношение на конкуренцията.
85. Съвместимостта на такива схеми за помощ ще бъде оценявана по условията, установени в раздел 3. Когато уведомяват Комисията за схема за помощ, държавите-членки трябва да представят подробна информация за процеса, както и за условията за намеса в полза на институциите бенефициери.
86. Тъй като степента, в която се нарушава конкуренцията, може да варира в зависимост от естеството на институцията бенефициер и позицията ѝ на пазара, може да е необходима индивидуална оценка, за да се гарантира, че процесът не причинява неоправдани нарушения на конкуренцията. С оглед на това за мерките за помощ по одобрена схема в полза на кредитни институции с общи активи от над 3 000 милиона евро трябва да бъде подадено индивидуално уведомление с цел те да бъдат одобрени.

6.5. Контрол

87. Държавите-членки трябва да представят редовни доклади, поне веднъж годишно, относно функционирането на всяка схема за помощ, разрешена съгласно раздел 6.4. В тези доклади трябва също да се предоставя информация за всяка кредитна институция, която е в процес на ликвидация съгласно раздел 6.4.
88. За да е възможно Комисията да наблюдава напредъка в процеса на структурираната ликвидация и неговото въздействие върху конкуренцията, държавите-членки трябва да представят редовни доклади (поне веднъж годишно) за това как се развива процесът на ликвидация за всяка банка в ликвидация и окончателен доклад в края на процедурата по ликвидация. В някои случаи могат да бъдат назначени контролиращ доверител, доверител по продажбите или и двамата с цел да се гарантира, че се спазват условията и задълженията, на които се основава разрешението на помощта.

7. ДАТА НА ПРИЛАГАНЕ И СРОК НА ДЕЙСТВИЕ

89. Комисията ще прилага принципите, установени в настоящото съобщение, от 1 август 2013 г.
90. Уведомленията, регистрирани от Комисията преди 1 август 2013 г., ще се разглеждат по критериите, действащи към момента на уведомяването.
91. Комисията ще разглежда въз основа на настоящото съобщение съвместимостта с вътрешния пазар на всяка помощ, отпусната без нейно разрешение и следователно в нарушение на член 108, параграф 3 от Договора, ако цялата помощ или част от нея е отпусната след публикуването на съобщението в *Официален вестник на Европейския съюз*.
92. Във всички останали случаи Комисията ще разглежда съвместимостта въз основа на съобщенията относно кризата, действащи към момента на отпускане на помощта.
93. Ако сметне за уместно, Комисията ще преразгледа настоящото съобщение, по-специално, за да вземе предвид промените в пазарните условия или в регулаторната среда, които могат да се отразят на правилата, определени в него.
94. Съобщението относно банковия сектор от 2008 г. се отменя, считано от 31 юли 2013 г.
95. Точка 47 от Съобщението относно обезценените активи и приложение 5 към него се заличават.
96. Съобщението относно реструктурирането се адаптира, както следва:

В точка 4 първото изречение се заменя със следното: „Държавата-членка, която отпуска помощ на финансова институция, следва да представи план за реструктуриране, с който да потвърди или възстанови нейната дългосрочна жизнеспособност без държавна помощ.“

⁽²⁴⁾ Вж. напр. дело N 407/10, *Danish winding-up scheme for banks* (ОВ С 312, 17.11.2010 г., стр. 7).

Бележка под линия 4 към точка 4 се заличава.

В точка 7 третото тире се заменя със следното: „Комисията ще прилага основния принцип на подходящо споделяне на тежестта между държавите-членки и банките бенефициери, като взема предвид общата ситуация на финансовия сектор.“

Точка 8 се заличава.

В бележка под линия 1 към точка 21 първото изречение се заменя със следното: „Вж. раздел 6 от Съобщението относно банковия сектор от 2013 г.“.

Точка 25 се заменя със следното: „Всяка дерогация от адекватно *ex ante* споделяне на тежестта, която по съображения за финансова стабилност може по изключение да е предоставена, преди да е одобрен план за реструктуриране, трябва да бъде компенсирана чрез допълнителен принос на по-късен етап от реструктурирането, например под формата на клаузи за възвръщане на предоставени средства и/или чрез по-задълбочено реструктуриране, включващо допълнителни мерки за ограничаване на нарушенията на конкуренцията.“
